

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบพรรณนา (descriptive study) เพื่อศึกษาการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของพยาบาล ตามการรับรู้ของผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง โรงพยาบาลพิจิตร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ผู้ป่วยที่นอนพักรักษาตัวในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง โรงพยาบาลพิจิตร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง โรงพยาบาลพิจิตรที่นอนพักรักษาตัวระหว่างวันที่ 1-30 ตุลาคม 2545 ที่ยินดีเข้าร่วมในการศึกษานี้จำนวน 104 คน โดยกำหนดคุณสมบัติคือ เป็นผู้ป่วยที่นอนพักรักษาตัวตั้งแต่ 48 ชั่วโมงขึ้นไป สามารถพูดและฟังภาษาไทยได้ มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ สามารถสื่อสารรู้เรื่องและตอบคำถามได้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์การปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยตามการรับรู้ของผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง โรงพยาบาลพิจิตรที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นตามรูปแบบการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของสภาการพยาบาล (สภาการพยาบาล, 2542) ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่นอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาล เป็นคำถามแบบเลือกตอบ ปลายเปิด

ส่วนที่ 2 การปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของพยาบาลตามการรับรู้ของผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง โรงพยาบาลพิจิตร ซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นตามรูปแบบการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของสภาการพยาบาล (2542) ประกอบด้วยคำถามปลายปิดที่ครอบคลุมการปฏิบัติกิจกรรมการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยของพยาบาลไว้ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

ด้านการให้ข้อมูล	จำนวน 10 ข้อ
ด้านการช่วยเหลือและสนับสนุนการตัดสินใจ	จำนวน 10 ข้อ
ด้านการปกป้องผู้ป่วย	จำนวน 10 ข้อ
ด้านการเป็นตัวแทนผู้ป่วย	จำนวน 10 ข้อ

ข้อคำถามแต่ละข้อแบ่งเป็น 4 ระดับคือ ได้รับการปฏิบัติทุกครั้ง ได้รับการปฏิบัติบางครั้ง ไม่ได้รับการปฏิบัติ และประเมินไม่ได้

เกณฑ์การให้คะแนน

ได้รับการปฏิบัติทุกครั้ง หมายถึง ข้อความนั้นเป็นสิ่งที่ได้รับการปฏิบัติเป็นประจำ ทุกครั้งให้คะแนน 4

ได้รับการปฏิบัติบางครั้ง หมายถึง ข้อความนั้นเป็นสิ่งที่ได้รับการปฏิบัติบ้างไม่ได้รับ การปฏิบัติบ้าง ให้คะแนน 3

ไม่ได้รับการปฏิบัติ หมายถึง ข้อความนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ได้รับการปฏิบัติ ให้คะแนน 2

ประเมินไม่ได้ หมายถึง ข้อความนั้นเป็นสิ่งที่ไม่เคยพบหรือไม่มีเหตุการณ์เช่นนั้น เกิดขึ้นเลย ให้คะแนน 1

เกณฑ์การแปลผลคะแนน ในการศึกษครั้งนี้ผู้ศึกษาแบ่งระดับของคะแนนการปฏิบัติ กิจกรรมเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยออกเป็น 3ระดับ คือ ระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง โดยใช้วิธีการแบ่งตามคะแนนอันตรายภาคชั้นโดยใช้คะแนนเต็มตามแบบวัด ค่าของอันตรายภาคชั้น ของคะแนนโดยรวมเท่ากับ 40 ค่าของอันตรายภาคชั้นของคะแนนรายด้าน เท่ากับ 10 ดังนั้นจึงจัด ระดับการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยได้ดังนี้

โดยรวม

ช่วงของคะแนน	การแปลความหมาย
40 - 80	ระดับต่ำ
81 - 120	ระดับปานกลาง
121 - 160	ระดับสูง

รายด้าน

ช่วงของคะแนน	การแปลความหมาย
10 - 20	ระดับต่ำ
21 - 30	ระดับปานกลาง
31 - 40	ระดับสูง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความตรงของเนื้อหา (content validity) โดยผู้ศึกษานำแบบสัมภาษณ์การปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยตามการรับรู้ของผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง โรงพยาบาลพิจิตร ที่สร้างขึ้นไปหาความตรงของเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญทางด้านการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย จำนวน 4 ท่าน ประกอบด้วยอาจารย์ภาควิชาบริหารการพยาบาลจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 1 ท่าน จากมหาวิทยาลัยนเรศวร 2 ท่าน และ ผู้บริหารทางการพยาบาล 1 ท่าน ทำการตรวจสอบ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นผู้ศึกษานำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยคำนวณค่าดัชนีความตรงของเนื้อหา (content validity index: CVI) ได้เท่ากับ 0.89

2. การหาความเที่ยง (reliability) ผู้ศึกษานำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับผู้ป่วย-อายุรกรรมหญิง ที่นอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาลพิจิตรตั้งแต่ 48 ชั่วโมงขึ้นไปจำนวน 15 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์เท่ากับ 0.89

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อพบกลุ่มตัวอย่างครั้งแรกผู้ศึกษาแนะนำตัวชี้แจงด้วยวาจาให้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทราบถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูล ชี้แจงสิทธิในการรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการศึกษาค้างนี้ได้ตลอดเวลา คำตอบหรือข้อมูลทุกอย่างจะถือเป็นความลับและนำมาใช้เฉพาะการศึกษาในครั้งนี้เท่านั้น ผู้ศึกษาจะนำคำตอบเสนอในภาพรวมระหว่างการสัมภาษณ์หากต้องการออกจากการศึกษาสามารถทำได้ทันที การตอบคำถามและการออกจากการศึกษาไม่มีผลใดๆต่อการรักษาพยาบาลที่ผู้ป่วยได้รับอยู่

การรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษานำหนังสือขอรวบรวมข้อมูลจากประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

บัณฑิตศึกษาสาขาวิชาการพยาบาลมหาวิทาลัยเชียงใหม่และขอหนังสือรับรองจากผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาสถานมหาวิทาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาลพิจิตรเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และขออนุญาตรวบรวมข้อมูล

2. เมื่อได้รับอนุมัติให้รวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษานำหนังสือเสนอต่อหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลโรงพยาบาลพิจิตร เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการศึกษา

3. จากนั้นผู้ศึกษาเข้าพบหัวหน้าแผนกอายุรกรรมหญิง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการปฏิบัติ และขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล

4. ทำการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ด้วยตนเอง จำนวน 104 คน พร้อมทั้งชี้แจงการพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมการศึกษา ซึ่งมีสิทธิปฏิเสธและออกจากโครงการโดยไม่จำเป็นต้องอธิบายเหตุผลให้ผู้ศึกษาทราบ

5. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสัมภาษณ์ทุกครั้งที่สัมภาษณ์เสร็จได้แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ จำนวน 104 ฉบับ และนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science for Windows) version 10 มีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล นำมาวิเคราะห์โดย นำมาคำนวณหาพิสัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ของผู้ป่วยต่อการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งโดยรวมและรายด้าน และรายชื่อคำนวณค่าร้อยละ